

PROTEKTOR, protäckförr, m. 3. (uttalas i pl. — tórr) Beskyddare. [tect—]

PROTEKTORAT, protäckförat, n. 3. o. 3. Skyddskap.

PROTEST, -tást, m. 3. 1) Högtidlig förklaring, hvarigenom man bestrider någonting, för att hålla sin rätt eller talan öppen. Insaga. — 2) Notariatdokument, hvarigenom intygas, att en vexel ej vid förfallotiden blifvit inlöst. — 3) Se *Sjöprotest*.

PROTESTANT, protästännt, m. 3. *P*-er kallas med ett gemensamt namn Lutheraner och Reformerte, emedan de protesterade mot riksdagsbeslutet i Speier år 1520.

PROTESTANTISK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på Protestanterne och deras lära.

PROTESTANTISM, protästänntí'ssm, m. sing. De åsigt, som ligga till grund för protestanternes lära, näml. att i religionssaker ej erkänna någon mensklig auktoritet, utan blott den H. Skrift och förnuftet.

PROTESTATION, protästatschón, f. 3. Se *Protest*.

PROTESTERA, protästera, v. n. 1. (lat. *Protestari*) Förklara missnöje. *P. emot*, formligen bestrida. — *Protesterande*, n. 4. o. *Protestering*, f. 2.

PROTOKOLL, protokáll, n. 3. o. 3. (medelt. lat. *Protocollum*, af grek. *Protos*, den förste, och *Kollao*, jag vidhäftar, således egentl.: det främst vidhäftade bladet i en bok, hvarpå påskriften eller rubriken stod) Skriftlig uppsats, hvori redogöres för gången af förhandlingarna vid en domstol, förloppet vid ett sammanträde, en syn, o. s. v. *Föra p-et*, uppsätta denna redogörelse på stället under sjelfva förhandlingarna. *Föra p. öfver*, sålunda skriftligen redogöra för något. *Begära utdrag af p-et*. *Föra, taga till p-et, inrycka i p-et*, der anteckna. — *Ss. P-sutdrag*. [— coll.]

PROTOKOLLIST, protokállí'sst, m. 3. En, som förer protokollet. [— collist.]

PROTOKOLL-SEKRETERARE, protokáll- ----, m. 3. Tjensteman, som förer protokollet i någon afdelning af Kongl. Maj:ts Kansli.

PROTONOTARIE, ---tárie, m. 3. Förste notarie vid en öfverrätt eller i ett kollegium.

PROTOTYP, --týp, m. 3. (från grek.) Urbild; mönster.

PROVERB, -värrb, n. 3. 1) Ordspråk. — 2) Liten komedi, som grundar sig på ett ordspråk.

PROVIANT, --ánnt, m. sing. (ital. *Provianda*, af lat. *Providere*, förse) Munförråd. — *Ss. P-magasin*, -skepp, -vagn.

PROVIANTERA, --anntera, v. a. 1. Förse med proviant. — *V. n.* Förse sig dermed. — *Proviantering*, f. 2.

PROVIANTMÄSTARE, --ánnt ---, m. 3. Den, som har tillsyn öfver provianten vid en armé, på skepp, o. s. v.

PROVINCIAL, provinnsiál, a. Som tillhör ett landskap. I sammansättningar, t. ex.: *P-bank*. — *S. m. 3.* Uppsynsman öfver flera till samma orden hörande kloster inom ett visst område.

PROVINCIALISM, provinnsiálí'ssm, m. 3. Ord eller språkbruk, som tillhör ett visst landskap. Landskapsord.

PROVINS, -í'nns, m. 3. (lat. *Provincia*) Landskap.

PROVINSORD, -í'nnsórd, n. 3. Se *Landskapsord*.

PROVINSROS, -í'nnsrós, f. 1. En varietet af den vanliga Trädgårdstörnrosen med lägre och svagare växt, tätare taggar, mörkare och rödaktigare skott. *Rosa centifolia* provincialis.

PROVINSSPRÅK, n. 3. Se *Landskapsmål*.

PROVISION, --schón, f. 3. 1) Förråd. — 2) Arvode för en kommissionärs besvär.

PROVISIONEL, --schónáll, a. 2. Som tills vidare sker, begagnas, beslutes eller vidtages. *P. byggnad, åtgärd*.

PROVISOR, provísárr, m. 3. (uttalas i pl. — örärr) Examinerad föreståndare på ett apotek.

PROVISORISK, a. 2. Se *Provisionel*. — *Provisoriskt*, adv. Tills vidare.

PROVOCERA, v. a. 1. Utfordra, utmana; uppmana; reta, egga.

PROVOKATION, ---tschón, f. 3. Utfordran, utmaning; eggelse. [-voc—]

PRUDENTLIG, prudá'nntligg, a. 2. (af lat. *Prudens*; fam. och skämtv.) Smänätt, behändig. — *Prudentligt*, adv.

PRUNK, prúnngk, n. sing. Se *Prälände*.

PRUNKA, prúnngka, v. n. 1. Se *Pråla*. *P. med granna kläder*. (Fig.) *Ängen p-r med sin blomsterprakt*. *P. med lånta fjädrar*, se *Fjäder*. — Part. pres. *Prunkande* brukas nästan adjektivt. *P. drägt*. *En p. blomma*.

PRUNKANDE, prúnngkande, n. 4. Se *Prålände*.

PRUSTA, v. n. 1. 1) Nysa häftigt. *P. út*, se *Frusta út*. — 2) (om hästar) Se *Frusta*, 1. — *Prustande*, n. 4. o. *Prustning*, f. 2.

PRUSTROT, f. 3. pl. — rötter. 1) Örtslägget *Helleborus*. *Svart P.*, en art deraf med vackra, hvita blommor, skarp och farlig. *H. niger*. *Grön P.*, med gröna lutande blommor. *H. viridis*. — 2) Pulver af Svart Prustrot, som förorsakar nysning.

PRUSTROTSÖRT, f. 3. Örten *Veratrum*. *Hvit P.*, en art deraf, känd såsom nysmedel. *V. album*.

PRUT, n. sing. Se *Prutände*. *Efter mycket p.*, efter mycket prutande; äfv. efter många svårigheter, inkast, betänkligheter; efter mycket motstånd. *Med mycket p.*, med många svårigheter, mycken möda. *Utan p.*, utan att något prutas; utan invändning.

PRUTA, v. n. 1. Betinga sig nedsättning i priset på en sak, hvarom man köpslår. Aktivt säges äfv. i samma mening *P. köp*. *P. nogaste köpet*, betinga sig bästa möjliga pris, som kan fås. *P. med någon*. *Låta p. med sig*, ej vara ovillig att nedsätta priset för det man har att sälja; (fig. fam.) vara medgörlig. (Fig.) *Han låter ej p. med sig*, beviljar ingen eftergift, är sträng i sina påståenden, fordringar. *P. på något, p. på priset*, begära nedsättning i priset. *P. på allting*. *Det är ej att p. på*, är nogaste priset; äfv. alltför billigt pris att pruta på. *Det är mycket att p. på*, priset är nog högt tilltaget. *P. noga ell. på styfvern*, för att få en helt obetydlig nedsättning. (Ordspr.) *P. nått och betala rätt*, man bör vara mån om att få billigaste priset, men vara punktlig i sin betalning. *P. af*, se *Afpruta*. (Fam.) *P. emot*, göra svårigheter, invändningar; sträfva emot.

PRUTANDE, n. 4. Betingande af nedsättning i priset på en sak.

PRUTARE, m. 3. En, som prutar mycket.

PRUTGÅS, s. f. 3. pl. — *gäss*. Simfågel af Gåssläget, 2 fot lång, hufvud och hals svarta eller svartgrå, rygg och skuldror brungrå, un-